

IZJAVA O AJA SOFIJI

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

1. Aja Sofija je izgrađena dvije stotine godina prije rođenja Poslanika Islama, Muhammeda (Neka je Mir i Spas na Njega), kao hram veličanstvene povijesti, historije, humanosti, religije i civilizacije, pa i njihove islamske i turske dimenzije.
2. Historijski podaci bez izuzetka potvrđuju da je ovaj hram, od strane njegovih prvih konstruktora, izgrađen sa ciljem obožavanja Boga, Koji je Jedan, i Koji je stvorio univerzum iz ničega. Zapravo, ovaj božanski cilj je bez bilo kakvog prekida zadržan i očuvan sve do osvajanja Istanbula 1453. godine, kada je Sultan Mehmet II uspio osvojiti ovaj grad, bivajući počašćen ispunjenjem Poslaničkog predviđanja i najave. Ta uloga hrama je sačuvana sve do početka prošlog stoljeća.
3. Garantirajući vjerske slobode, obrede i živote svojom deklaracijom o sigurnost (Emaname) koju je objavio nakon osvajanja, Sultan Mehmet II je obezbijedio svim nemuslimanima koji su živjeli u Istanbulu slobodu prakticanje vjere, obreda i prava na život i čast. On je štitio bezbjednost njihovih života i imovine, naročito njihova mjesta molitve i obreda izjavljujući: "Mi ćemo štititi vas isto onako kako štitimo sebe". Međutim, kao izuzetak, koji se odnosi na gore navedeni božanski cilj, on je pretvorio Aja Sofiju u džamiju i dao je na povjerenje Ummetu, pod uslovom da nastavi postojati kao islamski hram sve do kraja vremena.
4. Za razliku od teškog divljanja i uništenja od strane njenih prethodnih savremenika i činjenice da je Aja Sofija bila, s vremena na vrijeme, predmetom nasrtaja, paljevina i rušenja, ovaj unikatni hram je štićen od strane naše nacije uz ogromne napore. U tom smislu se sačuvalo i njeno autentično ime koje nikad nije dovođeno u pitanje. Pored minareta koji su dodani kao simboli Jednoće Božije (Tevhid), kontinuitet njenog postojanja kao hrama, a što je primarni cilj konstruktora ovog hrama, je osiguran preko padanja ničice (sedžde) Milostivom i Svemilosnom Allahu, kroz mnoga potonja stoljeća.
5. Aja Sofija je postala više od mjesta za molitvu. Znanstvene institucije izgrađene oko nje u oblasti astronomije, islamskog prava, matematike i teologije dale su joj novu dimenziju. Ona je služila kao kompleks nauke i mudrosti, u kojem je božanska mudrostsakupljana, odražavajući ta ko ljepotu svoga imena Aja Sofija, sve do 1934. godine.
6. Aja Sofija je prvo zatvorena za molitvu 1934. godine zbog restauracije, a zatim je pretvorena u muzej nakon jedne radikalne odluke. Takav odnos, protiv svetosti hramova, historijskih, pravnih stečevina i tradicije vakufa, je izazivao ogorčenjenu naroda, frustraciju u našem društvu i nezadovoljstvo.

Pitanje da li će Aja Sofija biti otvorena za molitvu ili ne, raspravljano je, s vremena na vrijeme kao pitanje nezavisnosti i slobode, ili čak snažnog vanjskog uticaja na različite segmente društva. Ovo stanje je postajalo neispunjena želja ljudi i duboko je uticala na skoro svakog pripadnika naše nacije.

7. Unatoč svemu tome, smatrati pitanje ponovnog otvaranja Aja Sofije za molitvu izvorom globalne turbulencije koja može proizvesti konflikte između religija i civilizacija je predstavljanje naše civilizacije potpuno suprotnom onome što jeste i što je bila - široko otvorena za sve religije kroz historiju. Te su polemike naročito prisutne na Zapadu jer se predstavljaju kao pretvaranje crkve u džamiju, a zapravo se radi o muzeju koji se vraća u funkciju džamije, hrama, kakav je bio stoljećima.
8. Neopisiva je radost i oduševljenje cijele nacije zbog vraćanja hrama njegovoj izvornoj funkciji gradnje koje je bio lišen 86 godina. Sada ponovo otvara svoja vrata za vjernike, nakon prekinutog i neprijatnog procesa koji je počeo 1934 godine. Jedinstvo raznih političkih stranaka, intelektualaca, različitih struktura kada je riječ o Aja Sofiji, još jednom je pokazalo koliko su opravdani poduzeti koraci za prevazilaženje historijske nepravde.

9. Danas je sigurno, kako je bilo i jučer, da će Aja Sofija, kao i naši ostali hramovi, držati vrata otvorena, ne samo za iskrene vjernike, već za svakoga onoga ko želi posjetiti ovo historijsko blago. I naši gosti će saznati da su, oni koji se mole u Aja Sofiji i vjeruju da je ona mjesto za uzvišene duše, dostojni ove odgovornosti kao nasljednici jedne dugotrajne i drevne civilizacije.

10. Zbog svih navedenih razloga, svi su veoma zahvalni zbog toga što je Aja Sofija otvorena za molitvu i obrede. Ovom prilikom, potezi Predsjednika Turske, Redžepa Tajjipa Erdogana, artikulišu nagomilane osjećaje cijelog muslimanskog svijeta baštineći potencijal rekonstrukcije osjećanja poštovanja, dubokog povjerenja i snažnog osjećaja pripadnosti jednih drugima i ljudskog roda u cjelini.

Za Hitno Objavljivanje

